

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

МОСТОВЕ: ПАРТНЬОРСТВО В СТРАТЕГИИ И ДЕЙСТВИЕ

Практики за взаимодействие
между граждански организации
и публична администрация

София, 2014

МОСТОВЕ: ПАРТНЬОРСТВО В СТРАТЕГИИ И ДЕЙСТВИЕ

*Практики за взаимодействие
между граждански организации
и публична администрация*

Настоящата публикация е подготвена от Георги Генчев, Фондация ПАЦЕП, с подкрепата на Любен Панов, Фондация Български център за нестопанско право.

За събирането на информация от гражданските организации за добри практики на взаимодействие с администрацията издателите благодарят на Иван Брегов, юрист и на Виктория Юлиянова, редактор на Информационния портал за НПО в България www.ngobg.info.

Публикацията е подготвена в рамките на проекта „Партньорство в стратегии и действие“, изпълняван от Българския център за нестопанско право и Фондация ПАЦЕП. Проектът се реализира с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество. Периодът на изпълнение е 2 години (1.10.2013 – 30.09.2015 г.).

МОСТОВЕ: ПАРТНЬОРСТВО В СТРАТЕГИИ И ДЕЙСТВИЕ

Практики за взаимодействие между граждански организации и публична администрация

Български център за нестопанско право ©
Фондация ПАЦЕП ©

Съставители: Георги Генчев, Любен Панов

Редактор: Георги Генчев

Дизайн и предпечат: VLL

април 2014, София

УВОД

Инициативата

за подбор на добри практики на взаимодействие между граждани и местна власт е част от проекта „Партньорство в стратегии и действие“ на Българския център за нестопанско право и фондация ПАЦЕП, финансиран от Конфедерация Швейцария чрез Фонда за реформи, свързани с участието на гражданското общество.

Основната цел на проекта е взаимодействието между неправителствените организации (НПО) и публичната администрация да бъде значително подобро и гарантирано чрез прилагането на адекватни политики и въвеждането на прозрачен механизъм за финансиране на НПО от държавата. Усилията ни са насочени в две основни области – подобряване на средата за развитие на НПО и повишаване на капацитета на граждански организации в социалната сфера. Част от работата ни е и проучването на успешни примери за взаимодействие между граждани и техни организации от една страна и публичната администрация от друга, чиито резултати ви представяме тук.

В периода ноември 2013 – февруари 2014 екипът на проекта се срещна с над 150 нестопански организации в пет от шестте региона на България. По време на срещите с тях обстойно бяха дискутирани:

- Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в България за периода 2012–2015 и Визията за създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор, приети от Министерския съвет в края на 2012 г.;
- Конкретните трудности и предпоставки за успех при взаимодействието на НПО и граждани с публичната администрация.

След дискусиите се обърнахме към участниците с предложение сами да опишат успешни свои взаимодействия с местната власт или органите на централната администрация. Не поставихме ограничения пред мащаба или естеството на взаимодействието. Държахме обаче на разказа за това какво е постигнато, как е постигнато и защо е важно. Интересувахме ни най-много гледната точка на организациите – кое конкретно те смятат за успех, как оценяват процеса на постигането му, кое им е помогнало и какво е попречило.

Получените разкази изследвахме допълнително чрез интервюта с представители на организациите. Подбрахме 10, на базата на които

стъпват част от текстовете в тази публикация. Добавихме и един от собствения си опит. Всички разкази показват как са преодолени...

Трудностите пред ефективно взаимодействие между граждани и администрация

При обсъжданията по време на петте регионални срещи бяха дефинирани следните трудности пред започването и поддържането на партньорства с местни власти и местни органи на централната администрация:

- Слабо познаване на НПО

Този проблем естествено е по-сериозен в по-големите градове. Популярни и по-добре приети са организациите в социалната сфера и най-вече доставчиците на услуги. Основните причини за това са:

- натрупаните опит и традиция в социално договаряне (повече от 10 години);
- контролът и мониторингът върху дейността на НПО доставчиците на социални услуги от страна на местните и държавните власти, които повишават интензивността на контактите и водят до по-добро взаимно опознаване;
- участието на множество граждански организации в изработването на местни социални политики, допълнително катализирано от процесите на деинституционализация на социалните услуги.

От гледна точка на администрацията тези НПО са ясни и предвидими – те имат напълно обозрима цел (предоставяне на услуги за конкретни обществени групи), а резултатите от дейността им могат да бъдат лесно проследени. По отношение на останалите НПО нещата обикновено не стоят така. Администрацията често не разбира повода, по който е възникнала дадена организация, не познава резултатите от работата ѝ и не е в състояние да оцени нейния конкретен принос към общността. В голяма степен е налице схващането, че НПО е просто още една форма на професионална изява и реализация, някак обаче откъсната от реалния живот на общността или третираща незначителни нейни проблеми. Тук е важно да отбележим, че голяма част от самите НПО не успяват, поради липса на ресурси и/или познания, да представят ясно себе си чрез своите резултати и принос.

- Фаворизиране и клиентелизъм

В голяма степен общинските администрации ограничават кръга на НПО, с които работят в консултативни съвети, партньорски проекти и

други форми на взаимодействие. Това се дължи на един или няколко от следните фактори: (не)удовлетвореност от предишен опит, предпочитания за работа с НПО, които са по-склонни на безкритичност или намалена критичност, формалност на процеса на съгласуване и публични обсъждания на политики и проекти, осъществяване на взаимноизгодни (предимно финансово) партньорства по проекти. За щастие последният аспект се наблюдава по-рядко през последните години. Основната причина е фактът, че НПО, създадени или инспирирани от администрацията за изпълнение на конкретен проект в миналото, са се разпаднали или останали неприети от сектора, бидейки *a priori* откъснати от местни потребности.

- Липсата на визия и стратегия за работа с НПО

Обсъжданията с местни НПО показаха, че общините, в които съществуват действащи стратегии за взаимодействие с неправителствения сектор, са изключение. Дискусиите ни се насочваха по-скоро към това в каква степен конкретна общинска администрация (вкл. кметът и неговите заместници) е „отворена“ към НПО или „търсеща взаимодействие“ с гражданския сектор. Успехите в партньорства с местната власт се отдават на персонални характеристики и нагласи на членове на администрацията, а не на цялостна визия и политика за партньорство. На национално ниво проблемът за съжаление е подобен. Макар и приета преди близо година и половина, нито една от мерките на Стратегията за подкрепа на развитието на НПО 2012-2015¹ не се изпълнява.

- Разбиране за задължителност, а не за полезност на консултациите с НПО

Този проблем е многократно посочван в анализи и публични дискусии на НПО. Във всички общини, с чиито НПО-представители разговаряхме, съществуват различни форми на обществени обсъждания, консултативни съвети, *ad-hoc* публични дебати и пр. Когато тяхното осъществяване се изисква от съответната нормативна уредба, те често са формални, липсва последващо обсъждане или предложенията от страна на гражданите не се вземат предвид. Случаите на структуриран дебат, инициран от общинска администрация с цел получаване на истинска подкрепа или обратна връзка от гражданите (чрез или без посредничеството на НПО), са по-скоро изключение.

¹ Стратегията за подкрепа развитието на гражданските организации в България 2012–2015 е приета от Министерския съвет на 5 септември 2012 г. заедно с Визия за създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор, а на 19 декември 2012 бе приет и План за действие по изпълнението им.

- Капацитет на администрацията

В разрез с традиционната представа за администрацията като мудна, незаинтересована и склонна да протака вземането на важни решения в полза на собствения си институционален комфорт, в разговорите ни с представители на НПО бе изтъкнат обратният проблем – огромната натовареност на служителите при изпълнението на рутинните им отговорности. В последните години местните администрации са в практически постоянен процес на писане или актуализиране на секторни и общи стратегии, кандидатстване по различни оперативни програми, прилагане за пръв път на конкретни мерки, които изискват сериозна мобилизация и отговорност (напр. закриване на институции за деца) и пр. Предлаганата от НПО подкрепа често се разбира като допълнително натоварване. Подобно поведение имат много активни НПО, когато граждани искат да ги подкрепят като доброволци.

- НПО не разбират начина на работа на администрацията

В голяма степен НПО не познават в детайли естеството и динамиката на работа на администрацията, особено що се отнася до нормативната база, която определя нейните отговорности и компетенции. Това е както повод на недобронамерени нейни представители да отхвърлят партньорство с НПО, така и обективна пречка при разговори или предложения за взаимодействие от страна на граждански организации. Отсъствието на общ институционален език е особено обезкуражаващо за малки и спонтанно възникнали по повод конкретен проблем организации. Реакцията на общините често се разбира като криене зад процедури и липса на заинтересованост. Повечето НПО ясно съзнават своите дефицити в това отношение и искат да изградят необходимия капацитет. Възможности (вкл. финансови средства) за това липсват.

- Изискване за представителност

Представителността на една НПО все още се разбира от администрацията само като представителност на мненията и нагласите на голяма група хора. Колкото повече хора „стоят зад“ организацията, толкова по-големи са шансовете ѝ за успех в партньорството. Макар това да е напълно разбираемо и естествено, подценява се способността на една организация да идентифицира обществен проблем и да предложи решение на базата на собствения си експертен опит, изследвания или просто здрав разум.

Примерите от практиката

на взаимодействие между граждани и администрация, които анализирахме и подбрахме за публикуване, демонстрират различни *начини на възникване* на взаимодействие:

- По инициатива на НПО;
- По инициатива на неформална гражданска група;
- По инициатива на местна или централна администрация;
- В резултат на предвидена от закона възможност.

Примерите показват и следните *причини за взаимодействие*:

- Решаване на **конкретен проблем** в общността;
- Подкрепа от страна на НПО в изпълнението на планирани от местната власт **стратегически инициативи**;
- Осъзната и от двете страни необходимост от взаимодействие с цел **цялостно развитие на общността**;
- Осъзната и от двете страни необходимост от взаимодействие с цел **подобряване на благосъстоянието на определена група граждани**;
- Създаване на възможност за подкрепа от страна на местната власт на **развитието на НПО и граждански инициативи**;
- Създаване на предпоставки за **прозрачен и честен избор на представители** на неправителствения сектор в консултативни органи.

Ето накратко за какво ще ви разкажем в тази публикация.

Група активни неправителствени организации в Ловеч (стр. 22) разработва съвместно с общинската администрация прозрачен и справедлив механизъм за финансиране на проекти на местни граждански сдружения и обединения. Той е съгласуван с НПО и гражданите, а процесът на оценка на предложенията включва представител на неправителствения сектор. **Ключови фактори за успех:** експертно взаимодействие с други НПО, успешен предишен опит в осъществяване на важни за общността инициативи.

В Пловдив (стр. 16) **майки на деца с увреждания** успяват съвместно с общинската администрация да осигурят адекватна грижа за децата след неочакваното закриване на услугата, която са ползвали. Макар и невидими до този момент за местната власт, те успяват да я убедят в сериозността на проблема и да съдействат пълноценно за бързото му решаване. Успехът ги мотивира да създадат и формална структура, насочена към подобряване на качеството на услугите за деца – **сдружение**

„Паралелен свят“. Ключови фактори за успех: силна лична мотивация, обща кауза, привличане на интереса на медиите.

Националната пациентска организация (стр. 39) е обединение на над 80 национални и регионални пациентски сдружения. Сдружението е партньор на практически всички здравни институции на национално ниво, провежда множество застъпнически и информационни кампании, обучителни форуми и конференции, популярно е сред медиите и други НПО в сферата на здравеопазването. За дейността си организацията не ползва държавно финансиране. **Ключови фактори за успех:** статут на национално представителна организация, целенасоченост и постоянство на контактите с институциите, доверие от страна на членовете.

След активни консултации с НПО **Държавната агенция за закрила на детето** (ДАЗД) (стр. 36) въвежда промяна в механизма за избор на организации, които участват в Националния съвет за закрила на детето. С промяната отговорността за избор на най-подходящите представители на неправителствения сектор е изцяло делегирана на самите НПО. Механизмът вече се използва и за определяне на участието на граждански организации в други консултативни и експертни органи към Министерството на труда и социалната политика и ДАЗД. **Ключови фактори за успех:** предварително проучване на нагласите на гражданските организации, използване на техния експертен ресурс, максимално широко оповестяване на процедурата за избор на представители на НПО.

Троян е вероятно единствената община в България, в която решени-ята за финансиране на инициативи по общинския Фонд за проекти на граждани, граждански организации и неформални групи се вземат от общността, а резултатите се отчитат отново пред нея (стр. 25). Това се случва всяка година на **Обществен форум** – вид модерирана дискусия, приложен за пръв път през 2000 г. с подкрепата на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество. С цел пълноценно участие на гражданите в развитието на общината, по инициатива на кмета през 2012 г. започва и създаването на **Квартални съвети** като малки доброволни институции на общността (стр. 28). Популярността и ефективността им растат бързо, както и техният брой. Освен изпълнението на чисто консултативни функции, съветите вече осъществяват собствени инициативи, типични за неправителствените организации. **Ключови фактори за успех:** ясен и категоричен ангажимент на общинската администрация за открити постоянен дебат с гражданите, постоянство и регулярност във взаимодействието, подкрепа за отделни инициативи.

Ентузиазмът на група активни граждани, обединени в **Сдружение „Заедно за Къкриня“** (стр. 41), води до успеха на наглед малко, но изключително важно за общността начинание – улесняването на достъпа до единствения обект с национално значение в селото – Къкринското ханче. Заедно с местната администрация членовете на сдружението (всички доброволци) успяват бързо да преодолеят административните пречки пред осъществяването на инициативата и да привлекат необходимото финансиране. След успеха сдружението устойчиво се фокусира във възстановяването на пустеещи сгради и обществени пространства с неясен статут. **Ключови фактори за успех:** ясно разпределение на ролите и отговорностите сред членовете на сдружението, строга координация на действията, привлечена доброволна подкрепа от експерти в различни области.

Фондация „Добротолюбие“ в Сливен е инициатор на създаването на Обществен съвет за подкрепа на донорството (стр. 19). Съветът координира редица обществени прояви, насочени към популяризиране на донорството като шанс за живот на тежко болни или пострадали хора. Неговите членове представляват всички важни институции на местно ниво, НПО и граждани. Съветът взаимодейства успешно с Изпълнителната агенция по трансплантации, пациентски обединения на местно и национално ниво и множество други институции и организации. С активната му подкрепа шестите Национални игри на трансплантирани и диализирани ще се проведат в Сливен през май 2014 г. **Ключови фактори за успех:** ясна и убедителна кауза, привличане на обществения интерес чрез партньорство с медии, целенасочена работа с представители на различни обществени структури и сектори.

Клубът на нестопанските организации в Търговище (стр. 31) обединява почти всички НПО в града. От първото му публична заявка за активно включване на гражданския сектор в развитието на общината преди 10 години досега представители на клуба са традиционен и ценен партньор на местната власт при разработването на стратегии, осъществяване на конкретни проекти и съгласуване на важни за общността решения. В същото време клубът успява да запази здравословна дистанция от администрацията – провежда ефективни застъпнически кампании и реално подпомага гражданския контрол върху дейността на местната власт. **Ключови фактори за успех:** силен и мотивиран екип и управителен съвет, постоянство както в инициативите за подкрепа на уместни решения на местната власт, така и в публичното обсъждане на погрешни стъпки, представителност на целия неправителствен сектор и силна подкрепа от страна на членовете.

От октомври 2013 г. гражданите на Стара Загора имат възможност да подават сигнали и предложения към местната администрация онлайн чрез **платформата www.eStaraZagora.info** (стр. 44). На сайта се обявяват предприетите мерки и в реално време се проследява изтичането на предвидените от закона срокове за реакция на Общината. Инициативата е на малка група обществено ангажирани млади хора, които успяват да спечелят на своя страна кмета и омбудсмана на Общината. Последният е и един от администраторите на платформата. Окуражени от успеха и решени да развият и разширяват платформата, нейните инициатори учредяват сдружение „Моята еОбщина”. **Ключови фактори за успех:** иновативност на идеята, практически ползи за дейността на обществения посредник и управлението на общината, широка гражданска подкрепа.

Процесът на **деинституционализация на грижите за деца в Русе** (стр. 12) се осъществява чрез Координационен механизъм, който осигурява взаимодействието между всички ангажирани институции и организации за закриването на ДМСГД - Русе и осъществяването на ефективна превенция на изоставянето. Механизмът е създаден по инициатива на българския клон на британската неправителствена организация „Надежда и домове за децата“ (НДД), а в работата му и в изпълнението на решенията активно участва русенското сдружение „Еквилибриум“. В подкрепа на изпълнението на общинската стратегия за деинституционализация се създава и междуведомствена работна група, отговорна за закриването и намаляването на капацитета на домовете за деца. В резултат Русе има реалната възможност през 2015 г. да стане първата българска община без институционална грижа за деца. **Ключови фактори за успех:** успешен предишен опит на НПО, дългосрочен ангажимент за развитие на услуги в общността, оказване на реална и навременна професионална подкрепа на служителите на администрацията.

Публикацията

няма за цел да предостави дидактичен материал за осъществяване на партньорства между граждани и местна власт. Използваните все още в различни области жанрове „10 стъпки към успеха в (...)“, „Как да преодолеем (...)“ и др. са забавни и понякога поучителни, но като цяло безполезни. Една и съща поредица от стъпки води до различен резултат в различна среда, а преодоляването на сериозни предизвикателства се постига както благодарение на едно добро хрумване, така и в резултат на дългогодишна целенасочена работа.

Единадесетте текста, които ви предлагаме, са калейдоскоп на различни форми на взаимодействие и пътища към него. Те са разкази, които показват, че взаимодействието между граждани и администрация и гражданското участие в процеса на вземане на решения са постижими, полезни и удовлетворяващи. Дали и вашият разказ ще е такъв, зависи от много фактори. Прочете константите, съобразявайте се с променливите и бъдете адаптивни. Накрая напишете дванадесетия текст и затворете цикъла на добрия пример.

Деинституционализацията – мисия възможна при добро партньорство в името на децата

В края на 2011 г. започва изпълнението на проект „ПОСОКА: семейство“ на Министерство на здравеопазването. Проектът е част от Плана за действие по изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“². Целта му е в рамките на две години и половина да подготви закриването на 8 Дома за медико-социални грижи за деца (ДМСДГ) в 8 пилотни области. Една от тях е Русе. В подкрепа на „ПОСОКА: семейство“ британската неправителствена организация „Надежда и домове за децата“ (НДД) стартира проект „Стратегическа деинституционализация и реформа на грижите за деца от 0 до 3 години“, финансиран от фондациите ОУК (ОАК) и „Вилум-Велукс“ (Villum-Velux Foundations). През 2010 г. организацията, съвместно с русенското сдружение „Еквилибриум“, закриват първия дом за деца от 0 до 3 години в Тетевен и създават модела за реформиране на този тип институции. Българският клон на НДД е основан през ноември 2011 в Русе.

За изпълнение на „ПОСОКА: семейство“ НДД решават да предложат Координационен механизъм, който да осигури взаимодействието между всички ангажирани институции и организации с цел както закриването на ДМСДГ - Русе чрез извеждане на децата, така и осъществяването на ефективна превенция на изоставянето. Той трябва да гарантира най-добрия интерес на детето, пълноценно взаимодействие между институциите и гъвкавост при вземане на решенията. Два аспекта на Координационния механизъм са ключови за неговия успех:

- Той трябва да бъде създаден на областно ниво, защото въпреки че „ПОСОКА: семейство“ се изпълнява в пилотни области, координаторите на МЗ работят само в общините, в които се намира ДМСДГ;
- Той трябва да бъде изключително практически ориентиран и насочен към решаването на най-тежките случаи, особено тези, които изискват взаимодействие на институции от различни общини.

² Стратегията и Планът за действие, приети с решение на Министерския съвет през 2010, целят закриването на всички домове за деца в България в рамките на 15-годишен период.

След среща с Областния управител на Русе и консултации с други заинтересовани институции³ НДД получава одобрение за предложения начин на работа и подготвя документите, регламентиращи дейността на Областния координационен механизъм. Той се създава със заповед на Областния управител през септември 2012 г., а първата среща на членовете е през ноември. В Координационния механизъм участват общински власти, Регионална дирекция „Социално подпомагане“ и Дирекции „Социално подпомагане“ на ниво общини (РДСП и ДСП), Отдели за закрила на детето (ОЗД), регионалната структура на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД), Регионалният инспекторат по здравеопазване (РЗИ), болници, неправителствени организации и други институции - в зависимост от спецификата на разглежданите случаи. Важен детайл от устройството на Координационния механизъм е предвиденото активно участие на координаторите на НДД в подготовката и свикването на заседанията, както и при изготвянето на доклади за проблеми по изпълнение на дейностите. В първите месеци след създаването му НДД провежда 6 обучения за членовете, свързани с различни аспекти от процеса на деинституционализация на грижите за деца до тригодишна възраст, алтернативни грижи и услуги и начините на взаимодействие между различните страни в този процес. В допълнение НДД предоставя ресурси за допълнителна подкрепа на семействата в сътрудничество с ОЗД и доставчиците на услуги.

Сериозно участие в работата на механизма има и друга неправителствена организация – Сдружение „Еквилибриум“ От 2009 г. сдружението, съвместно с русенския Клуб „Отворено общество“, управлява Комплекс за социални услуги за деца и семейства (КСУДС). През 2012 с подкрепата на РЗИ и областната администрация сдружението сключва споразумения за превенция на изоставянето на деца с ДСП, РДСП и болниците в Русе и Бяла. Това осигурява не само достъпа на професионалистите до родилките и консултирането им, но и подходящи обучения на персонала в родилните отделения. КСУДС има важна роля по отношение на изпълнението на дейностите на Координационния механизъм. Предоставят се множеството консултации, основно за семейно планиране, контрацепция, първи грижи за бебето, социални помощи, семейни взаимоотношения и др. Освен това Еквилибриум преустройва звено „Спешен прием“ към Центъра за обществена подкрепа на комплекса, за да приема и полага грижи за новородени и малки деца в среда, близка до семейната, до създаване на необходимия брой приемни семейства.

³ Начинът на действие е идентичен във всички 8 области.

Областния координационен механизъм провежда 7 заседания, почти всички посветени на конкретни тежки случаи, а взаимодействието между членовете му извън заседанията е пълноценно и активно. Резултатите от 15-месечната му дейност са наистина впечатляващи. Преди началото на работата в ДМСГД - Русе има 48 деца от цялата област. Днес 11 деца от тях са върнати в биологичните им семейства, 8 бебета с увреждания или хронични заболявания са настанени при приемни родители, а други 20 деца са осиновени, преди да бъдат изведени от ДМСГД. Домът е в крайния етап на закриване, а от септември 2012 до сега в резултат на дейностите по превенция в него няма нито едно настанено здраво дете⁴ с мярка за закрила. Русенска област е единствената, в която броят на изоставените деца устойчиво намалява.

Бъдещето на Координационния механизъм е той да продължи дейността си, тъй като закриването на ДМСГД е само част от осигуряването на пълноценна грижа за децата и семействата. В момента в България работят вече 11 Областни координационни механизма, като този в Русе е първият. Предстои създаването им в още 10 области.

Паралелно с участието си в Координационния механизъм Еквилибриум мобилизира ресурсите на институционални партньори за деинституционализацията на грижите за по-големи деца. През 2012 в изпълнение на общинската стратегия за деинституционализация се създава междуведомствена работна група с ясен мандат – закриването на един Дом за деца, лишени от родителска грижа, и намаляването на капацитета на два други. Работната група е на общинско ниво, като в нея участват представители на общинската администрация, Регионалния инспекторат по образование, ОЗД, Еквилибриум и др. Срокът за постигане на целта е кратък – 5 месеца. Членовете на групата заседават всяка седмица, като разглеждат случаите на всяко отделно дете. Специалистите от КСУДС работят активно с приемни семейства и успяват да осъществят настанявания на деца с увреждания и тийнейджъри. В резултат ДДЛРГ „Райна Гатева“ е закрит, а капацитетът на ДДЛРГ „Надежда“ и „Св. Д. Басарбовски“ е силно намален. Напълно е преустановено настаняването на деца от Русе и в институции извън областта.

⁴ Поради забавяне на старта на новите интегрирани здравно-социални услуги в сградата на ДМСГД, планиран за септември-октомври 2013 г., в края на 2013 и началото на 2014 в ДМСГД са настанени деца с увреждане, част от които са изведени в осиновителни и приемни семейства, а останалите са в тежко състояние и ще бъдат прехвърлени в услугата „специализирана резидентна грижа за деца до 7 години с потребност от постоянни здравни грижи“.

Променяйки ситуацията на изоставените деца, КСУДС променя и себе си, като реорганизира базата си и обогатява предоставяните услуги. Комплексът предлага:

- Почасови услуги за деца и родители;
- Почасова, полудневна или целодневна грижа;
- Алтернативна семейна грижа (приемно семейство, включително за новородени с увреждане и тийнейджъри, осиновяване);
- Резидентна грижа в общността за деца с увреждане;
- Краткосрочен престой в „Спешен прием“ със или без родител
- Пълна мобилност на услугите, вкл. и при тежки зимни условия - консултиране в дома на клиента, транспортиране до болница или при други спешни ситуации;
- Работа на терен в маргинализирани общности по въпросите на репродуктивното здраве, семейно планиране и грижи за деца в ранна детска възраст;
- Ранна интервенция при проблеми в детското развитие за деца, отглеждани от родителите си, приемни родители и осиновители;
- Подкрепа за тийнейджъри – реинтегрирани или изведени в приемни семейства – в рамките на ЦРДУ.

В областта на деинституционализацията на грижите за деца Русе разполага с професионална общност, в която специалистите са истински посветени на най-добрия интерес на детето. Взаимодействието между членовете ѝ е базирано на доверие, взаимна подкрепа и споделени ценности, а не просто на спазване на процедури и документи. Амбицията им е до края на 2015 г. да бъдат закрити всички институции в Русе. Тази цел вече изглежда напълно постижима.

За допълнителна информация:
Сдружение „Еквилибриум“
office@eq-bg.com
www.eq-bg.com/bg/

Майчината любов като сила за обществена промяна

През 2008 г. след приключването на проект на „Каритас - Пловдив” в гр. Пловдив е прекратена работата на Дневен център за деца с увреждания „Звънче” поради невъзможността да бъде финансиран от държавата или общината. По този начин децата в нужда и техните родители остават без алтернатива. Центърът е бил единствен по рода си, а децата са показали забележим напредък в развитието си.

В този момент неподвластни на паниката се оказват майките на децата, посещавали центъра. Те обединяват усилията си като неформална гражданска група. Провеждат редица срещи помежду си, обсъждат ситуацията и решават да бъдат инициативни пред това да ги обземе примирение. Обединените от идеята родители организират среща с Община Пловдив и лично с кмета на града. Отделно от това подготвят петиция, в която детайлно и мотивирано описват необходимостта от съществуването на център за деца с увреждания. Петицията е депозирана в Община Пловдив и предоставена на вниманието на кмета и заместник-кмета по социални дейности. Първоначално разбирането за значимостта на проблема и необходимостта от спешни действия за решаването му се бави. Това амбицира още повече родителите и те решават да се обърнат за помощ към телевизионното предаване „Господари на ефира“. След излъчването на репортаж с родителите и децата следва нова серия от срещи, по време на които проблемът е представен отвъд емоционалните измерения, като акцентът е поставен върху социалното му значение за града. В процеса е потърсено партньорството на местните и националните медии. Като крайна мярка родителите водят на срещите в общината и своите деца.

В резултат от взаимодействието между родители и Община Пловдив за кратко време е намерено решение – първият етаж на Дом за деца, лишени от родителски грижи, „Олга Скобелева” е реконструиран и обзаведен за дневен център за деца с увреждания. Две от майките са поканени от Общината да участват в комисията за подбор на екип на центъра. Днес той работи с пълен капацитет. Младият и амбициозен екип и неговият ръководител полагат непрекъснати усилия за терапевтирането на децата. Предоставен е и достъп на деца с тежки увреждания, за които до онзи момент не са съществували адекватни услуги. Междувре-

менно майките осъзнават, че заедно могат да подобрят възможностите за интегриране на децата и да действат по-ефективно от позицията на гражданска организация. Така се стига до учредяването на сдружение „Паралелен свят”, което днес е реален партньор на Община Пловдив.

Като ключови фактори за успех родителите отчитат последователното отстояване на идеята за активна намеса с цел разрешаване на проблема, постоянството, упоритостта и единомислието. Тези фактори са ги накарали да търсят взаимодействие с местната власт и само в случаите, в които са имали съмнение относно бързата намеса на общината, са решавали да упражнят натиск чрез медиите.

Опитът на майките доказва, че активната намеса на неформални граждански групи и НПО може да доведе до решаване на значими местни социални проблеми. Ето защо според сдружение „Паралелен свят“ гражданите и организациите трябва да търсят съдействие от местната власт, да бъдат активни и напористи, да се интересуват от местните стратегии и политики. Да израстват в познания и опитност, да познават законово регламентиранияте граждански права и да отстояват спазването им, да бъдат аргументирани в исканията си, да търсят контакти с общинската администрация, смело и обосновано да излагат исканията си.

Целите на сдружение „Паралелен свят“ са:

- Да оказва подкрепа на хората с различна степен на увреждане при интеграцията им в обществения живот;
- Да съдейства за улесняване достъпа до образование, обучение и трудова реализация на хората с увреждания;
- Да работи за ефективно упражняване на правата на децата и възрастните с увреждания;
- Да утвърждава ценностите на гражданското общество и насърчава толерантността към различията, съпричастието и позитивното отношение към хората в неравностойно положение;
- Да съдейства за оптимизиране на взаимодействието между местни власти, институции, неправителствени организации, медии, граждани за подобряване качеството на живот на хората с увреждания;
- Да създава възможности за организиране и осмисляне на свободното време на децата и младежите от гр. Пловдив

Тези цели вече намират изпълнение и привличат все повече съмишленици, а родителите на деца с увреждания сами разпознават промененото и подобро отношение към тях и техните деца в града. Създадено

е действащо партньорство на ниво организация-институция. Най-трудните стъпки вече са извървени – от това никоой да не те познава до това да си разпознаваем и уверен в смисъла и дейността на организацията си.

Днес ползотворно сътрудничество между сдружение „Паралелен свят“, дневен център „Олга Скобелева“ и Община Пловдив дава видим резултат – съвместни инициативи като спортни празници, кръгли маси, занимания за децата и родителите, кулинарно шоу, ден на отворените врати. През 2014 г. центърът работи с увеличен капацитет, услугата е устойчива, посещава се и от деца от населени места извън Пловдив, а в подкрепа на работата му са привлечени доброволци от Пловдивския университет. Община Пловдив вече се допитва до сдружението при разработването на стратегиите за социални услуги, отчитайки осъществените добри практики.

Сдружение „Паралелен свят“ е пълноправен член на Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ) – национално представителна организация на хора с интелектуални затруднения и техните близки.

За допълнителна информация
Сдружение „Паралелен свят“
www.parallel-world.alle.bg
paralelen_sviat@abv.bg

В подкрепа на донорството

През последните няколко години в България се отчита спад на донорските ситуации. Една от причините е законодателството, което поставя условието семейството на починалия да даде своето съгласие за експлантация на органи. За съжаление семейството най-често отказва. Фондация „Добротолубие“ отдава това най-вече на липсата на разбиране у нас, българите, за значението на донорството и трансплантациите. В някои болници само едно от десет семейства се съгласяват да дарят органите на свой починал близък.

През 2012 г. в страната ни 80% от донорските ситуации не се реализират - отново поради отказа на близките. Водещите мотиви са няколко: недоверие към диагнозата, религиозни съображения, недоверие, че органите ще намерят нов живот по предназначение. Не на последно място се изтъква и съмнението за търговия с органи. За радост, през 2013 г. се забелязва известен напредък – благодарение на трансплантация шанс да живеят са получили 28 души.

С цел решение на проблема с донорството на човешки органи, кръв и тъкани сливенската фондация „Добротолубие“ и група НПО от града си поставят за цел създаването на Обществен съвет за подкрепа на донорството (ОСПД). Съветът е учреден с обща воля и има за цел да обедини усилията на всички органи, структури, организации и граждани в посока на подобряване на обществената среда за донорство в Община Сливен. От ОСПД се очаква също да провежда мониторинг над дейността на институциите, осъществяващи трансплантации и да засилва прозрачността при вземане на решения в областта на донорството.

В същността си тази добра практика е идентифицирала граждани, организации и държавни структури, които да създадат Обществен съвет за подкрепа на донорството. Инициативата е развита първоначално от местните неправителствени организации, които са влезли в комуникация с представители на местната власт в лицето на Община Сливен, Протестантската и Ортодоксална църкви в града, Регионалния инспекторат по образование, Регионалната здравна инспекция, Регионална дирекция „Социално подпомагане“, Български червен кръст, Координационния център по трансплантации в града, телевизионни медии и психиатри. ОСПД е съставен от равен брой представители на институции и неправителствени организации. Постигнато е споразумение между институциите да излъчат по двама титуляри и заместници с цел на-

временно вземане на решения от страна на ОСПД и непрекъснатост на работата му.

ОСПД е неформално обединение без самостоятелна юридическа организация, но въпреки това има изработен вътрешен статут и правилник за работа, а членовете му подават декларации за конфиденциалност. Съветът е приел и изпълнява стратегически приоритети и своя годишна програма за изпълнението им.

Статут на ОСПД

Общественият съвет за подкрепа на донорството е консултативно-експертен орган, който подкрепя добрите взаимоотношения между гражданското общество, местната власт и държавните структури за постигане на по-добри резултати в областта на донорството на тъкани, органи и клетки в Община Сливен.

Цели и принципи на действие на ОСПД:

- Да обедини усилията на всички органи, структури, организации и граждани в посока на подобряване на обществената среда за донорство в Общината;
- Да създаде механизъм за идентифициране на проблемите, да осъществява промени за подобряване на средата и да стимулира и насърчава донорството;
- Да подпомогне формирането на култура за донорството, която да стане част от активната гражданска позиция и благородна кауза за хората в Общината;
- Да ангажира всички местни ресурси и да ги обедини за повишаване на резултатите в това благородно дело;
- Да даде възможност на неправителствения сектор и гражданите за активност, по-голяма съпричастност и сензитивност по отношение на донорството.

Приоритетите на ОСПД са да:

- Обединява ресурсите и подкрепя с експертна и фактическа помощ всички организации и институции на територията на Община Сливен, работещи в областта на донорството и трансплантациите,
- Привлича средства по регионални, национални и международни програми за финансиране на дейностите си,
- Повишава компетентността, знанията и културата на гражданите и об-

ществото и да насърчава и активира тяхната гражданска и общочовешка позиция в областта на донорството на органи, тъкани и клетки,

- Работи за прозрачност на институциите, осъществяващи трансплантации и на процеса на вземане на решения в областта на донорството.

За фондация „Добротолюбие“ централният проблем пред изграждането на ОСПД е бил вече случилият се процес на „опитомяване“ на гражданския сектор в Сливен. Организацията определя този процес като превръщане на сектора от инициатор и генератор на идеи и инициативи за промяна на средата в инструмент за предоставяне на социални и други услуги. По този начин местните власти чрез влиянието си правят неправителствените организации финансово зависими, а оттам и неинициативни. Това до голяма степен отслабва волята на НПО да критикуват, да правят задълбочен граждански мониторинг на политиките на местната власт и да оказват граждански натиск за взимането на най-добрите решения. Именно тази неинициативност е допринасяла за отчуждаването и разделението между институции, граждани и НПО и е възпрепятствала работата на ОСПД в началото.

Ключови фактори за успеха на ОСПД в преодоляване на препятствията са организираниите застъпнически кампании, коалирането и съвместното вземане на решения от НПО, бизнес, държавна и местна власт, работата с училища и млади хора.

Вследствие в дейността на ОСПД е постигнато добро сътрудничество освен на местно и на национално ниво с Изпълнителната агенция по трансплантации, пациентски организации, други държавни и частни институции. Повишено е нивото на информираност и доверие в местната общност, привлечени са като партньори местни и национални медии. ОСПД е спечелил подкрепата на младежите в града, които са въввлечени в популяризиране на дейността му, като дори е създаден Младежки съвет по донорство.

Резултатът от всичко това е, че Сливен е на първо място в страната по донорски ситуации, които са помогнали за спасяването на десет човешки живота. През май 2014 г. в Сливен ще се проведат шестите по ред Национални игри на трансплантирани и диализирани с над 80 участници.

За допълнителна информация:
Фондация „Добротолюбие“ - Сливен
anelis@abv.bg

Споделеното знание открива пътя към финансиране

През 1998 г. сдружение „Знание“ – Ловеч, изпълнява проект за изграждане на устойчиви механизми за взаимодействие между НПО и местната власт. Най-сериозните успехи на проекта са подписването на споразумение за взаимодействие между НПО, Общинския съвет и общинската администрация и създаването на Граждански консултативен съвет. Споразумението е подписано от 18 НПО, а две години по-късно се присъединяват още 7. Така през 2000 г. ангажимент за сътрудничество с Общината са поели практически всички активни НПО на територията на Ловеч.

В консултативния граждански съвет участват над 30 представители на НПО, бизнес структури и общностни лидери. По инициатива на съвета през 1999 г. Общината създава Проектен фонд за съфинансиране на проекти на НПО. Размерът на фонда е 20 000 лв. Правилникът за работа е разработен съвместно от представители на общинската администрация и НПО. Средствата са предназначени за решаването на един от най-сериозните проблеми на НПО – осигуряването на собствен финансов принос при изпълнението на проекти, финансирани от ФАР и други донори. Поради тази причина и поради относително малкия размер на фонда критериите за финансиране на НПО са строги. Отпускат се не повече от 50% от изисквания собствен принос, проектите трябва да се реализират на територията на Община Ловеч, да обхващат голям брой крайни бенефициенти, да се реализират от местни организации и др. Фондът работи успешно до 2008 г., когато основен донор на средства от ЕС за НПО стават оперативните програми. Тъй като при тях няма изискване за съфинансиране от страна на получателите на безвъзмездна помощ, интересът към фонда спада. Средствата продължават да се гласуват от ОС, но остават неоползотворени. За съжаление затихва и работата на Гражданския консултативен съвет, тъй като някои от организациите прекратяват дейност, други сменят състава си, а част от физическите лица, членове на съвета, вече не са активни на територията на града.

През 2011 по време на общественото обсъждане на бюджета на Общината за 2012 г. в отговор на въпрос от страна на НПО представители на Общината признават, че през 2011 не е подкрепен нито един проект на НПО, защото нито една организация не е кандидатствала. Въпреки това в бюджета за 2012 г. отново са предвидени 20 000 лв. за фонда. Правила-

та за тяхното разходване обаче са непроменени и правят финансирането на проекти изключително трудно, всъщност невъзможно.

През януари 2012 по инициатива на НПО от Ловеч се организира среща на между представители на граждански организации и представители на местната власт. Решенията на групата са:

- Обхватът на фонда за съфинансиране на проекти трябва да се разшири, като се включи възможността за подпомагане на проекти на неправителствени организации;
- Фондът трябва да финансира малки проекти, които са насочени към решаване на конкретни местни проблеми и не биха могли да получат финансиране от друг източник;
- Необходимо е да се изработи правилник за разпределянето на средствата от фонда, който да осигурява равнопоставеност на кандидатите и обективност при вземането на решения;
- В процеса на вземане на решения за финансиране сериозно участие трябва да имат представители на неправителствения сектор.

Организациите решават също, че могат самостоятелно да изработят правилник, който да предложат на Общината. От собствения си опит в кандидатстване по различни донорски програми те познават и добрите, и лошите практики при финансирането на проекти. Уважавани и популярни в неправителствения сектор в България, те могат да ползват и професионална подкрепа от свои колеги.

След още две срещи, на които уточняват новите принципи на работа на фонда, организациите се обръщат с предложение за разговор с кмета на Общината и председателя на общинския съвет. Реакцията на Общината е бърза. На проведената среща местната власт е представена от председателя на ОС, двама заместник-кметове и експерти от дирекция „Проекти и програми“. От страна на инициаторите са представители на 4 организации.

Предложенията на НПО са приети и започва работа по правилника. Неговият първи вариант е разработен от групата НПО. Членството на част от тях във Форум „Гражданско участие“ улеснява процеса – получават ценни съвети и обратна връзка от други организации, а колега юрист се включва в писането и дискусиите.

Следва активна комуникация с представители на дирекция „Проекти и програми“ юрист на Общината за съгласуване на текстовете. На групата НПО се налага да отстъпи по някои пунктове. Макар че се запазва

изискването кандидатстващите пред фонда НПО да са регистрирани в обществена полза, към тях са добавени:

- Обединения на граждани, скрепени с устав и възникнали по силата на нормативен, поднормативен акт или наредба на ОС (напр. управителен съвет на етажна собственост);
- Инициативни комитети на граждани, формирани с протокол или сключили споразумение за извършване на проектните дейности.

Предвидената засилена роля на представители на НПО при вземането на решения за финансиране е сведена до участие на само един представител в оценителната комисия. Предвид малкия брой активни НПО в Ловеч, това изискване се приема лесно от инициаторите на процеса, защото повишава възможностите на организациите да кандидатстват по фонда.

През април 2012 г. *Правилникът за финансиране на проектни инициативи на граждански сдружения и обединения от Община Ловеч* е готов. Той предвижда възможността за съвместно участие на Общината и граждански сдружения и обединения по инициативи, финансирани от други програми, и две форми на пряко подпомагане на проекти:

- Мостово финансиране и съфинансиране на проекти, финансирани от фондовете на ЕС, национални и международни програми;
- Финансово и ресурсно подпомагане на дейността на НПО и обединения на граждани.

Първата възможност представлява актуализиран вариант на фонда за съфинансиране на проекти от 1998 г. Втората е нова. Тя предвижда подкрепа на малки проекти с продължителност до 6 месеца. Максималният размер на финансирането е 3000 лв. Средствата се разпределят на две годишни сесии, през април и през август. В Комисията за разглеждане и оценяване на постъпилите предложения участват двама служители на общинската администрация, двама общински съветници и един представител на организация с нестопанска цел.

Правилникът е подложен на обществено обсъждане през май и приет през август 2012 г.

За допълнителна информация:
Сдружение „Знание“ – Ловеч
<http://www.znanielovech.org>
znanielovech@mbox.contact.bg

Сдружение „Зона Ловеч“
zonalovech@abv.bg
<http://zonalovech.blogspot.com>

Обществен форум за реализация на партньорски проекти

Този разказ започва преди 20 години, когато е и началото на Програмата за подкрепа на общности в района на Стара планина, финансирана от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС). Целта на програмата е да подкрепя общините в района за подобряване на инфраструктурата и услугите, укрепване на местното самоуправление, създаване на малки и средни предприятия, развитие на здравеопазването, образованието и туризма. След анализ на резултатите от програмата се въвежда нов механизъм за консултации на местните власти с общността – обществения форум.

Общественият форум, познат и прилаган в Швейцария, Германия, Франция и Англия, представлява модерирана дискусия по предварително подготвени конкретни теми. В нея участват представители на ключови сектори и групи от населението – общински съвети и администрация, неправителствени организации, бизнес, образователни и културни институции, активни граждани и др. Участниците се разпределят по тематични работни маси, а сесиите се водят от модератор, който няма пряк интерес от обсъжданите теми.

През 2000 г. ШАРС, в сътрудничество със сдружение „Болкан Асист“, финансира първа (пилотна) фаза на Програма „Обществен форум“ в 6 старопланински общини. Втората фаза (2002–2003) включва още 3 общини, а в следващите етапи се присъединяват над 10 нови. Като партньор на ШАРС се включва и Фондация за развитие на местното самоуправление. След пилотната фаза към всеки обществен форум се учредява фонд, от който по решение на участниците се финансират малки проекти за решаване на някои от идентифицираните проблеми. Средствата на фонда се осигуряват съвместно от ШАРС и общините. Програмата приключва през 2007 г.

Община Троян участва в първите две фази на програмата, а след 2004 продължава прилагането на форум формата самостоятелно. Областите на дебатите са общинският бюджет, управлението на местните финанси, местните данъци и такси и други важни за развитието на общината въпроси.

Обществените форуми в Троян всяка година включват и разпределянето на общинския Фонд за проекти на граждани, граждански организации и неформални групи. До 2011 г. размерът на фонда е до 20 000 лв. През 2012 г. той е увеличен на 35 000 и остава такъв и през 2013 г.

Подобни програми за проектно финансиране съществуват в много български общини. Ценното в практиката на община Троян е начинът, по който проектите се подбират. Процесът е публичен, прозрачен и включва най-активните и общественно ангажирани организации и граждани.

Всяка година, след изтичането на срока за подаване на проектни предложения кметът на Троян отправя покана към гражданите за участие в обществения форум. Има критерии за участие, а максимален брой на участниците няма – форумът е отворен за всички, които се интересуват и искат да допринесат за развитието на общината. Поканата е придружена от определените критерии за оценяване. Непосредствено преди провеждането на форума гражданите самостоятелно решават в коя работна маса да се включат. Обикновено броят на масите е осем, като традиционно обхващат:

1. Бизнес;
2. Инфраструктура и жилищна среда;
3. Образование;
4. Здравеопазване и социални дейности;
5. Култура и спорт;
6. НПО;
7. Граждани с активна позиция;
8. Общинска администрация и общински съветници.

Кандидатстващите организации представят пред участниците своите проекти в рамките на 3 минути. Всяка работна маса обсъжда всички проектни предложения и ги оценява с консенсус. Крайната оценка на всяко проектно предложение се формира като средна аритметична стойност от оценките на работните маси. Модераторът на форума е външен за общността професионалист, обикновено представител на неправителствения сектор, участвал в различните фази на програмата на ШАРС.

През 2012 г., заедно с увеличението на проектния фонд, започва провеждането на предварителни срещи с обществеността или т. нар. „Форум за форума”. Участниците обсъждат технологията на форума, приемат формуляр и критерии за оценка на проектите предложения. На срещата през 2013 г. значително се опростяват критериите и се въвежда нов елемент – публично отчитане на финансираните през предходната година проекти. А на същинския форум през 2013 г. общината се отказва от участие в работна маса, като предоставя тази възможност на активни граждани. Броят на участниците достига рекордните 70 души при традиционен интерес от 40–50. През 2012 г. са одобрени 13 проекта, а през 2013 г. – 14. Кандидатите участват със собствен принос в размер на 30%, като се допуска половината да е под формата на нефинансово участие.

Цялостната подготовка, организация и протоколиране на резултатите от обществените форуми се извършват от представител на дирекция „Планиране и проекти“ на общинската администрация. Участниците задължително попълват анкетни карти, които се анализират от общината за по-нататъшно усъвършенстване на процеса.

В Троян форум форматът като тип обществено обсъждане се прилага и в други области. След 2011 г. вследствие на дискуссионни форуми, отново инициирани от кмета, се създават три консултативни съвета – по икономика, младежки политики и образование и култура. Целенасочени и активни, и трите съвета реално допринасят за развитието на общината и подобряването на ефективността на администрацията. Всички са разработили и следват свои правилници за работа. От своя страна общината е определила представители на съответните свои отдели, които осъществяват комуникацията със съветите, насрочват срещи между тях и общинската администрация и протоколират взетите решения.

Успешното взаимодействие между граждани и местна власт чрез обществените форуми води до неочакван резултат – Консултативният съвет за младежки политики се регистрира като неправителствена организация. Създаден в началото на 2013, той включва близо 30 представители на училища, НПО, спортни клубове и други организации. Въпреки големия си брой, членовете заседават поне веднъж месечно. Освен изготвянето на мнения и предложения до общинската администрация, съветът започва да провежда собствени инициативи в областта на младежките политики и дейности. След акциите за почистване на обществени пространства, през септември 2013 г. младежите организират празника „Избери си спорт“. Това е мащабна инициатива за привличане на ученици към спорт и здравословен начин на живот в самото начало на учебната година. През 2014 г. съветът печели първия си проект, финансиран от Регионално сдружение на общините „Стара планина“. Предстои формалната му регистрация като сдружение.

В резултат на обществен форум през 2012 г. в Троян се създават първите квартални съвети. Те са разгледани в следващата част на настоящата публикация.

За допълнителна информация:
Община Троян
secretary@troyan.bg
www.troyan.bg

Кварталните съвети като институции на общността

Успешният опит на община Троян в провеждането на обществени форуми за обсъждане на важни за развитието на общността въпроси показва множество практически ползи от открития диалог между граждани и местна власт – идентифицират се конкретни проблеми, намират се взаимноприемливи начини за тяхното решаване, финансират се инициативи с бърз и видим резултат. Въпреки големия брой участници във форумите (40–70) и тяхната очевидна ангажираност към развитието на града, общинската администрация търси начини да достигне до нови групи граждани със сходни проблеми и да установи модел на общуване с тях, който е едновременно структуриран и постоянен.

В началото на 2012 г. се провежда първият за годината Обществен форум. Темата му е „Гражданско участие в местната политика в община Троян“. Форумът е организиран съвместно от общинската администрация и Форум „Гражданско участие“ – мрежа от 100 активни НПО от цялата страна, работещи за подобряване на взаимодействието между гражданите и институциите. Една от обсъжданите форми на гражданско участие са кварталните съвети – малки, автентични, доброволни, неполитически и непартийни институции на общността.

Една от пречките пред спонтанното възникване на квартални съвети (а и въобще на неформални граждански групи за решаване на общ проблем) е традиционният скептицизъм на гражданите по отношение на ефективността на общуването им с властта. Тъй като общинската администрация вече се ползва с доверието на активните граждани, участващи в обществените форуми, тя решава да стане инициатор на създаването на квартални съвети в Троян.

Първата задача е прецизирането на концепцията. Официалното разделяне на града по квартали според градоустройствения план не е от полза за начинанието – кварталите са големи, във всеки от тях съществуват разнородни проблеми, а овластяването на малка група хора да представлява цялата кварталната общност пред администрацията би било труден и бавен процес. Решението е усилията да се насочат към малки, териториално обособени и компактни райони със специфична инфраструктура и жилищна среда, в които хората се познават и общуват ежедневно.

През 2012 г. се учредяват първите три съвета в кварталите Балкан, Търнето и Велчевско. Създаването им е следствие от сериозна информационна кампания, в която се включват местните медии, и писмени покани от кмета до гражданите за среща, на която да се обсъдят конкретните нужди на квартала и практическите измерения на сътрудничеството между съвета и местната власт. Тези срещи се оказват ключови за мотивирането на гражданите – на тях общинската администрация поема ясни ангажименти за:

- регистриране на подадени сигнали и предложения;
- контрол по предприемането на мерки и изпълнението им;
- гарантиране на възможност за участие на представители на съветите в обществени обсъждания;
- определяне на конкретен общински служител, който да работи със съветите и да обезпечава постоянната комуникация с тях.

След срещите с общинската администрация заинтересованите граждани на всеки квартал провеждат учредително събрание, на което избират състав и структура на кварталния съвет и приемат правила за работата. Съветите се вписват в регистър, утвърден от кмета. За да подкрепи най-ефективно първите етапи на работа на съветите и да демонстрира тяхното значение за администрацията, кметът делегира отговорността за контактите с тях на секретаря на общината.

През 2013 г. по сходен начин се създават нови 9 съвета, а тази година се очаква учредяването на още 6. Възможно е обаче техният брой да е по-голям, тъй като практиката бързо добива популярност и граждани все по-често се обръщат към Общината със собствена инициатива за създаване на квартален съвет.

Числеността на ръководството на всеки от съветите е между 3 и 11 души. Съветите имат председател и секретар, а по-големите – и заместник председател.

Работата на Кварталните съвети още от създаването им се оказва изненадващо динамична и ефективна. Сигналите за проблеми в кварталите са конкретни и изцяло съобразени с възможностите на Общината да ги реши. Предложенията за подобряване на жизнената среда (най-често свързани с инфраструктура, обществен транспорт, пътна мрежа и сметосъбиране) са аргументирани и адекватни. При изготвянето им съветите могат да разчитат на специалисти от общината (инженери, юристи и др.) за предварителни консултации. Всички сигнали и предложения се вписват в общински регистър, който рязко набъбва със създаването на

всеки нов съвет. След това те се разпределят към съответните общински отдели. Съветите получават навременна обратна връзка за предприетите действия и резултатите.

Повярвали в своите способности и в подкрепата на общината, кварталните съвети провеждат и самостоятелни инициативи за подобряване на жизнената среда – поддържане на зелени площи, ремонт и поддържане на пейки, възстановяване на беседка, измазване и укрепване на детски игрушки и автобусна спирка. Трудът за осъществяването на тези инициативи винаги е доброволен, а необходимите материали често се предоставят от Общината. Като знак на благодарност за тяхната активност и доброто сътрудничество, в края на 2013 г. общината подарява на всеки съвет коледна елха. Обявява се конкурс за най-добра украса. Тъй като всички се справят със задачата и не е възможно комисията да определи победител, всички ще получат посадъчен материал за облагородяване на квартала.

За две години Кварталните съвети в Троян се превръщат в сериозен фактор за развитието на общината и в истински партньор на администрацията. Приносът им е еднакво значим за решаването на малки проблеми в кварталите и за планирането на мащабни и дългосрочни програми. През 2013 с тях са обсъдени и съгласувани изключително важният за общината проект „Воден цикъл“, предложението за бюджет 2014 и Общинския план за развитие 2014–2020.

В началото на тази година на среща с кмета кварталните съвети решават да изготвят общ документ, посочващ приоритетните области на работа през 2014 г. и програма на своите собствени инициативи.

За допълнителна информация:
Община Троян
secretary@troyan.bg
www.troyan.bg

Гражданските организации – реален фактор за местните политики

През отдалечаващата се вече 2006 г. Клубът на нестопанските организации в Търговище, създаден преди десетилетие като неформално обединение на граждански организации, е готов да промени начина на взаимодействие между НПО и местната власт в лицето на Общината и Общинския съвет. Обединени от разбирането за по-активно участие в изработването на политиките на местно ниво, над 30 сдружения и фондации заявяват чрез клуба желанието си да бъдат включени като експерти в работата на комисиите на общинския съвет. По този начин още тогава се е постигнало ефективно участие на гражданите в обсъждането на актуални проблеми от обществения живот. Днес неправителствените организации от Търговище са достигнали ниво на пряко и устойчиво участие в реализирането на местни и регионални политики. Членове на Клуба на НСО са 33 организации. Съпричастни към мисията и визията на клуба са и доброволци от града и региона.

Откъде се започва?

Преди повече от 10 години Клубът на НСО участва в Обществен форум за обсъждане на проблемите пред развитието на град Търговище и региона. Първоначалният, характерен за тениса подход на размяна на удари в полето между община и НПО, довежда до победа и на двамата играчи. Ръководството на града е впечатлено от активността на гражданските структури и предложените от тях решения, а НПО разбират, че и най-добрата инициатива трудно може да се реализира без подкрепата на местната власт и местната администрация. Първите успехи идват с реализирането на общи проекти и инициативи, включително и с финансовото участие на Общината. В навечерието на местните избори по инициатива на гражданския сектор се провежда среща с всички кандидати за кметове на Търговище. Едно от направените предложения е за изпълнение идеите на местните неправителствени организации. След изборите партиите в общинския съвет предлагат на отделни представители на НПО да станат част от техните квоти в постоянните комисии на съвета. И тук, водени от политическа безпристрастност, НПО-застъпниците отказват партийна обвързаност и предлагат гражданските организации с различен вид експертиза да бъдат включени като експерти в комисиите

към местния парламент. За тази цел те изготвят и внасят официално до председателя на Общинския съвет докладна записка, в която излагат своите аргументи, правят конкретни предложения и предоставят имената и експертизата на своите представители. Днес инициативата се е превърнала в традиция и представителите на НПО-сектора са равностойни и пълноценни участници в заседанията на постоянните комисии.

Как местната власт да бъде на твоя страна?

Отговорът е кратък и строг – чрез приемане и спазване на Правила за взаимодействие между НПО и местната власт, които регламентират и легитимират взаимоотношенията, чрез сключване на споразумения по конкретни поводи с ясно регламентирани ангажименти на страните, чрез постоянен диалог и активност. Самите организации, представени в Клуба на НСО, запазват своя формат на равнопоставеност чрез ежемесечни срещи, на които се обсъждат предстоящи инициативи, прави се анализ на различните аспекти от общинската политика, обменят се идеи, разпределят се отговорности, планират се инициативи, които да бъдат представени на Общината.

Какво включат дейностите?

1. Участие на представители на НПО в различни структури, комисии, съвети и други органи на местното самоуправление. Излъчването на представителите става с участието на почти всички НПО, като основен критерий е експертизата, която трябва да има представителят в зависимост от целите на съответната структура. Когато участието на НПО-представител не е разписано като задължително изискване по силата на нормативен акт, вкл. и на местния парламент, от името на Клуба на НСО се изпраща писмо до председателя на Общинския съвет и кмета на Общината, с което се настоява за включване на такъв в състава на предпочитаната комисия. Например - при формирането на постоянните комисии към новоизбрания през 2007 г. общински съвет, в резултат на предварителна среща и изпратено писмо във всички комисии като експерт е бил включен представител на Клуба на НСО.

2. Обсъждане и изработване на общи предложения и становища по различни въпроси – стратегии, планове и т.н. Клубът на НСО е участвал при изработването на общинския план на Община Търговище за периода 2007-2011 г., Стратегията за социални услуги за деца, Общин-

ската стратегия за сексуално и репродуктивно здраве, Стратегията за туризъм, общинските програми за закрила на детето, за опазване на околната среда и други. Преди приемането на важни за общността документи, клубът предоставя своето мнение и предложения в комисии-те към местния парламент и отстоява интересите на гражданите. Вече втора година преди приемането на бюджета на Общината се провеждат разговори със специалист по бюджета, след което се изпраща писмо с предложения. При обсъждането на „Харта на клиента”, както и на Правилника за работа на Общинския съвет, Клубът на НСО изготвя и представя писмени предложения и допълнения, част от които са възприети от местната власт. По подобен начин, със съдействието и експертизата на Клуба на НСО, са разписани и приети Наредбата за местни данъци и такси и Правилникът за вътрешния ред на Община Търговище. В дискусиата са привлечени представители на обществеността, местния бизнес и екологични организации.

3. Провеждане на публични дискусии и форуми по актуални теми. От 2008 г. на всеки шест месеца, по инициатива и с приноса на Клуба на НСО се провеждат дискусии с участието на представители на местната власт, общинска администрация и институции. По традиция като експерти в представянето на становища се канят специалисти от неправителствения сектор в региона. Част от реализираните дискусии са по следните теми: „Етническата толерантност в Община Търговище – гаранция за демокрация”; „Участие на младите хора в местни инициативи”, „Социалните услуги за деца и възрастни в Търговищка община”.

4. Възлагане предоставянето на услуги от Общината на НПО. В резултат на активната позиция и политика на неправителствения сектор през последните няколко години в по-голямата част от социалните услуги се предоставят от НПО. Тази политика продължава да се развива, като целта на клуба е НПО да навлезе успешно и в други сфери – туризъм, здравни, образователни и обществени услуги, социално предприемачество и т.н.

5. Вътрешноорганизационен живот. Всички членове на клуба се срещат веднъж месечно. Сформирани са работни групи според сферата на действие – социални дейности, образование, здравеопазване, младежки дейности. Комуникацията между срещите и обменът на информация се осъществяват с помощта на Фейсбук-страница и общ мейлинг-лист. Клубът не само подкрепя своите членове, а и съдейства за създаването на нови НПО и други граждански структури, вкл. обществени съвети. Предоставяне и ползване на доброволчески ресурс от всички НПО чрез Центъра за работа с доброволци към Клуба на НСО.

Какви са резултатите?

- Участие на 12 представители на НПО в общински и областни комисии, обществени съвети и други структури;
- Новосъздадени през последните 3 години шест НПО и един обществен съвет за подкрепа на хора с увреждания;
- Възложени за предоставяне от НПО 6 социални услуги с наети на работа по трудов договор над 40 млади специалисти;
- Привлечени за последните три години от НПО над 2 милиона лева за дейности в обществена полза;
- Проведени 8 публични дискусии с участието на над 300 граждани;
- Приети Правила за взаимодействие между местната власт и НПО и изработен публичен регистър на НПО;
- Повишена активност на гражданите в обсъждането на важни за общината документи и направени конкретни предложения по тях;
- Повишен капацитет на НПО, вкл. и чрез участие в национални мрежи, обучения, консултации;
- Обединен ресурс на неправителствените организации за работа в полза на гражданите;
- Приложен модел за партньорство между НПО, определян от местната общност като „уникален“ и „ефективен“;
- Повече от влияние – в резултат на обединените усилия на неправителствения сектор Клубът на НСО е станал значим фактор при обсъждането, изработването и прилагането на местните политики в областта на социалните услуги, образованието, екологията и други сфери.

Споделената успешна практика се е наложила като работещ модел на партньорско взаимодействие между НПО за развитието на гражданското общество. Взаимодействието между Клуба на НСО и местната власт е довел до утвърждаване на неправителствения сектор като решаващ фактор при формирането и провеждането на местни политики в различни области – социални дейности, образование, екология, интеграция на етнически и рискови групи. Във вътрешноорганизационен аспект моделът спомага за повишаване капацитета на съществуващите НПО и привличане на нови хора за дейности в обществена полза, чрез които се решават конкретни проблеми на общността.

Какво предстои?

Клубът на НСО си е поставил за цел актуализиране на Правилата за взаимодействие с Община Търговище, лицензиране на нови НПО като доставчици на социални услуги, прилагане на модела на работа и в другите общини, разработване на механизми за взаимодействие между всички НПО от област Търговище.

За допълнителна информация:
Клуб на нестопанските организации – Търговище
clubngo@abv.bg
www.clubngo.org

Прозрачен избор на граждански организации в консултативни органи

През 2011 г. Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) извърши промяна в механизма за избор на неправителствени организации, които участват в Националния съвет за закрила на детето. Промяната целеше въвеждане на максимално прозрачен, демократичен и отворен начин за избор на граждански организации в Съвета, който взема важни решения по детските политики. За подготовката на самия механизъм бяха направени предварителни консултации с граждански организации, които имат опит, както в социални политики и закрила на децата, така и за гарантиране участие в процеса на вземане на решения. Бяха подготвени два варианта за избор на граждански организации – в единия случай администрацията следваше да организира и подпомогне процеса по избор, като гласуването е по изборни листи онлайн или по пощата, а в другия – самите организации да гласуват на общо събрание.

Бяха направени предварителни консултации като предложените варианти за избор на НПО представители в Националния съвет бяха разпространени до широк кръг граждански организации посредством интернет страницата на Държавната агенция за закрила на детето и Информационния портал на НПО www.ngobg.info с покана за коментар и реакция. Публичното обсъждане на предложените варианти за механизъм приключи със среща, организирана от ДАЗД. На нея участниците – представители на НПО, работещи по политики за развитие и закрила на децата, гласуваха и избраха механизъм за избор на НПО представители в съвета, който да бъде скрепен в Правилника за Националния съвет за закрила на децата.

Въз основа на направеното публично обсъждане и внесено мотивирано предложение от Председателя на ДАЗД до Министерски съвет, Правилникът бе изменен на 12 юли 2011 г., а измененията влязоха в сила от 15 юли 2011.

В основата на механизма стои демократичният избор на представители на граждански организации, който се осъществява от самите граждански организации, а не от администрацията на Съвета. За участие в работата на Съвета могат да кандидатстват организации, които отговарят на критерии, заложи в Правилника. Комисия, определена със заповед на председателя на ДАЗД, в която участват представители и на НПО,

преглежда спазени ли са формалните изисквания от кандидатстващите организации. Списъкът с допуснатите до избор организации се публикува на страницата на ДАЗД. От момента на публикуване на списъка започва да тече 14-дневен срок, в който кандидатствалите и допуснати до избор организации могат да гласуват. Гласуването се извършва с изборна листа и се прави от самите организации. Организацияте, получили най-много гласове, попълват квотата от 12 места за НПО – членове на съвета. Оттогава на два пъти се е подменял съставът на НПО – членове на Съвета, като се е използвал публичният и отворен към широк кръг организации механизъм за избор за членове на съвета.

До приемането на тази практика за избор на граждански организации процедурата за избор на членове на НСЗД включваше кандидатстване от организацияте чрез подаване на документи, но изборът им се извършваше от Председателя на ДАЗД. Променената практика създава в много по-голяма степен публичност, прозрачност и автентичност на избора, който в крайна сметка се прави от самите граждански организации. Подобен механизъм за включване на представители на гражданските организации към момента съществува единствено само в Комитетите за наблюдение по оперативните програми, но не и в рамките на различни консултативни и/или решаващи органи към държавната администрация. Описаната практика е интересна с факта, че се е постигнал приемлив и за двете страни механизъм за участие на НПО в дейността на консултативен орган, който има правомощия в областта на разработване, консултиране и приемане на политиките за закрила на деца. От една страна имаме ангажимента на администрацията, която подпомага процеса по включване на НПО в консултативния орган, а от друга страна самите граждански организации са свободни в избора си да се обединят около кандидатури, които те желаят да ги представляват в съвета. По този начин въпросът за легитимност на решенията, които взема съвета, а също и на участващите в него организации намира отговор по един прозрачен и отворен за всички заинтересовани страни начин.

След този опит Министерството на труда и социалната политика и Държавната агенция за закрила на детето продължиха да използва този механизъм за избор на граждански организации като успешен. През 2014 г. механизмът беше използван за избор на представители на граждански организации в междуведомствената експертна работна група за подпомагане координацията на изпълнението на Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“. При изпълнение на функциите си Екс-

партната група подпомага дейността на Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на деца, създадена със Заповед № Р-205 от 11.10.2013 г. на министър-председателя на Република България. И този път механизмът включваше първоначална регистрация на НПО, които отговарят на определени критерии, които ако бъдат одобрени могат да номинират организации. След това НПО, които са одобрени да участват в избора, гласуват и избират сред номинираните. Представителите на неправителствените организации текущо информират организациите, които са ги излъчили, относно дейността на Групата, изразяваните от тях позиции и взетите решения. Организациите, чиито представители участват в Групата, следва да изградят механизъм, при който да предоставят информация и на други неправителствени организации.

Подобни механизми дават възможност за активно мобилизиране на гражданските организации за участие в публичната сфера (процес на вземане на решения, публични политики, законодателен процес), защото гарантират в по-голяма степен:

- участие;
- независимост на избора на граждански организации;
- доверие;
- активен диалог;
- партньорство;
- прозрачност.

Тези принципи са залегнали и в *Кодекса на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения – Съвет на Европа, 2009 г.*

За допълнителна информация:
Български център за нестопанско право
info@bcnl.org
www.bcnl.org

Пациенти за ефективно здравеопазване

Националната пациентска организация е най-голямото пациентско обединение в България. Създадена е в началото на 2010 г., като още тогава е призната от министъра на здравеопазването за национално представителна организация. В момента в нея членуват над 80 национални и регионални пациентски сдружения. Тя е създадена, за да обедини пациентите в България, да защити правата им и да работи за подобряване на състоянието на здравеопазването в България.

Статутът на национално представителна организация дава възможността членове на сдружението да вземат участие в работни групи към различни институции, да изготвят становища по различни законопроекта и други нормативни документи, да излъчват представители на пациентите в заседания и комисии към институциите в програми за профилактика и лечение на различни заболявания и др. Така Националната пациентска организация успешно си сътрудничи с различни здравни институции на национално ниво: Министерство на здравеопазването, Народно събрание на Република България, Комисия по здравеопазването към Народното събрание, Национална здравноосигурителна каса, Български лекарски съюз.

Благодарение на ефективната работа с институции, медии (под формата на медийни партньорства), местни НПО в сферата на здравеопазването и др. Националната пациентска организация е провела множество кампании, обучения за професионалисти, конференции и публични дебати.

Ежегодно сдружението провежда Национален конгрес на пациентските организации, по време на който се събират над 100 представители на сродни НПО от цялата страна. В рамките на 2-3 дни те биват обучавани по социално значими теми като лекарствена политика, докладване на нежелани лекарствени реакции, състрадателна употреба на медикаменти, оценка на здравните технологии, национални програми и кампании на Министерство на здравеопазването и др. В края на събитието участниците приемат обща резолюция с препоръки, която се представя на институциите, медиите и широката общественост.

Едно от успешните начинания на Националната пациентска организация е първата конференция, посветена на неравенствата в системите на здравеопазването в новите държави членки на ЕС. Конференцията

е озаглавена „Политици и пациенти – заедно за промяна”, а участници в нея са представители на 15 държави, сред които политици, пациенти, европейски и национални здравни институции и международни организации.

Форумът е организиран със съдействието и логистичната подкрепа на Европейският пациентски форум, Министерството на здравеопазването и български евродепутати. Като последица от срещата се организира подобно събитие в Европейския парламент. При провеждането му се инициира създаването на група, състояща се от членове на Европейския парламент. Тя работи за справяне с неравенствата в здравеопазването и за насърчаване на равния достъп. На срещата са поставени основите за създаването на Европейска група за партньорство, която да насочи усилията си към преодоляване на проблемите по отношение на достъпа до качествено здравеопазване в страните на ЕС.

За допълнителна информация:
Национална пациентска организация
office@npo.bg
www.npo.bg

Заедно за Къррина

Село Къррина е тихо и спокойно място, както всяко село в България, но въпреки това - различно. Там животът не е спрял, защото хората са будни и активни. Като всяко малко населено място и това си има проблеми. Група ентузиаста с родови корени се ангажира с решаването им. На връх Богородица миналата година (2013) 15 души учредяват сдружение „Заедно за Къррина“, а още на следващото събрание са приети нови 12 членове. Сред тях има хора с най-различен професионален профил - учители, адвокати, инженери, военни и др. Всички те имат амбицията да работят за опазване на културното и историческо наследство, за подобряване на инфраструктурата, както и за социалната и личностна реализация на 200 кърринци.

Идеята за сдружението „Заедно за Къррина“ се появява след един неуспешен опит да се активизира местната общност. През 2008 г. е учредено сдружение „Защита интересите на жителите на с. Къррина“, но се оказва, че неговите членове са имали една цел - да уредят взаимоотношенията си с арендаторите. След като собствениците на земя получават рентата си, сдружението спира своята дейност. В този момент се появява нуждата от нова организация, която да си поставя повече и по-значими цели.

Сдружение „Заедно за Къррина“ започва дейност само седмица след учредяването си, когато Община Ловеч обявява покана за кандидатстване по Програма за проектни предложения от местно значение. Общината финансира проектни инициативи на граждански сдружения от юли 2012 в две сесии годишно. Отпускат се до 3000 лв. само за материали, а проектните предложения се изпълняват с доброволен труд и дарения.

Членовете на сдружението решават, че това е една възможност, от която трябва да се възползват. След кратко събеседване Управителният съвет единодушно приема, че първият реализиран проект трябва да бъде реконструкцията на автоспирка „Къррина“. Окаяното състояние на обекта дълго време е злободневна тема сред местната общност, но реално до този момент не е имало никакви практически действия за нейното възстановяване. Спирката се намира точно срещу музея „Кърринско ханче“ (мястото на залавянето на Васил Левски), посещаван от над 20 000 българи и чужденци. Мотивът на сдружението е, че тя не изпълнява нито основната си функция, нито представя центъра на селото в добра светлина.

Представители на „Заедно за Кърпина“ отиват в общинския отдел „Проекти и програми“ като учредено сдружение със съдебна регистрация. Те обясняват на администрацията, че чакат регистрацията си в Министерството на правосъдието, тъй като това е едно от условията за кандидатстване по програмата. На тази първа среща екипът е изключително подготвен. Те представят снимков материал, доказващ окаяното състояние на обекта. Освен това са установили, че автоспирката няма акт за общинска собственост – едно от изискванията за финансиране на проекта. Въпреки това служителите от отдел „Проекти и програми“ насърчават къкринци и им помагат при издаването на нужните документи. Актът за общинска собственост е готов три дни преди крайния срок за подаване на проектни предложения. Междувременно сдружението е получило и удостоверение за регистрация към Министерството на правосъдието. И така само месец след учредяването си организацията е готова с документите за първия си конкурс.

Проектът е изготвен без възнаграждение само от членове на организацията. Сред тях има и адвокат, което значително улеснява работата им. Доброто познаване и позоваване на нормативните документи (напр. Закон за устройство на територията, Наредба за разпореждане с общинска собственост и т.н.) им помага да се аргументират по-добре при защитата на проектните предложения. За да синхронизират действията си с общинската администрация, на къкринци им трябва само още една среща. Техният успех се крие в това, че работят изключително бързо, целенасочено и организирано при изработването на проекта.

Само два месеца след учредяване на сдружението проектното им предложение е одобрено, а шест месеца по-късно обектът е въведен в експлоатация. Спирката е ремонтирана доброволно от екипа на организацията. За по-специфичните строителни дейности са привлечени трима майстори, чиито труд е заплатен с дарения от членове на сдружението. Организацията не е имала право да включи в ремонтната дейност подизпълнителна строителна фирма, тъй като средствата, които Общината отпуска, са само за материали. Но къкринци смятат, че това е по-добрият вариант, тъй като не са доволни от изпълнението на други обществени поръчки с бюджетни средства, както и от изпълнението на проекти, чиито бенефициенти не са от местната общност.

Реконструкцията на автоспирка „Кърпина“ полага основите на доброто сътрудничество с Община Ловеч за бъдещи проекти. Още на следващата сесия сдружението представя новия си проект „Кът за отдих пред здравната служба“. Той е одобрен за финансиране и работата по

него ще започне още тази година (2014). Този път организацията успява да привлече на своя страна и главния архитект и техническата служба, които да помогнат с подготвянето на необходимите документи (скица, виза за проектиране, строително разрешение, конструктивно становище и архитектурна схема) за осъществяване на реконструкцията на новия обект. След успешното реновиране на автоспирка „Къкрина“ организацията решава да инициира и други подобни проекти, свързани с пустеещи сгради, чиито статут е неясен. С настойчивост и постоянство екипът се стреми да активизира съответните служби в Община Ловеч за съставянето на актове за общинска собственост. Организацията успешно реализира проектите си, тъй като поема цялата координационна роля в процеса и предоставя своя институционален и експертен ресурс.

Своевременното реконструиране на срутващата се сграда е предотвратило инциденти, подобрило е общинската пътна мрежа и е накарало хората да повярват, че могат да направят Къкрина по-хубаво място. Този проект не просто съживява една порутена спирка, той съживява духа на къкринци, защото са успели да естетизират площада пред „Къкринско ханче“ – мястото, където е заловен Апостола.

За допълнителна информация:
Сдружение „Заедно за Къкрина“
za.kakrina@mail.bg
www.za-kakrina.hit.bg
www.facebook.com/pages/Сдружение-Заедно-за-Къкрина/408704882590377

еСтара Загора

Във времето на широко разпространения и леснодостъпен интернет гражданите все по-често използват социалните мрежи за споделяне на своите проблеми и предложения, свързани с града, в който живеят, и неговото управление. Пълноценна дискусия обаче е невъзможна – често изказът е неподходящ и неточен, неудовлетвореността от нерешените проблеми става повод за сарказъм и обиди, а добрите идеи, които се появяват, не достигат до отговорните институции и се губят във виртуалното пространство.

През лятото на 2013 г. пет млади потребители на Фейсбук, които не се познават лично, откриват сходство във вижданията си за проблемите в комуникацията между граждани и местна власт:

- недоверие в ефективността на действащите механизми, напр. официални писма до институциите или спешния телефон на Общината;
- тягостно усещане за неравнопоставеност заради липсата на непосредствен и открит контакт;
- силен скептицизъм по отношение на желанието на институциите да решават проблемите на гражданите, произтичащ от липсата на прозрачност в дейността им;
- непознаване на структурите на местната власт и отговорностите им, което води до неправилно адресиране на сигнали и въпроси и допълнително засилва разочарованието на гражданите.

Резултатът от всичко това е демотивирани граждани, които постепенно губят усещането за общност и обвързаност с града си, пасивни и все по-рядко участващи в неговото развитие.

Първата лична среща на Фейсбук приятелите е през август 2013. Откриват множество общи мнения и идеи, а и всички са истински обществено ангажирани – имат опит като доброволци, дарители и участници в инициативи на неправителствени организации, макар че никой от тях не работи в неправителствения сектор. Решението им за необходимото действие е създаването на бърз, лесен, прозрачен и ефективен метод за пряка комуникация и обратна връзка между гражданите и Общината. След няколко дни работа описват и характеристиките и функционалностите на бъдещата интернет платформа, наречена „Моята еОбщина” – виртуална среда за двустранна комуникация между граждани и институции по конкретни проблеми на база равнопоставеност, уважение, толерантност и отговорност. Постигат съгласие и по друг ключов въпрос

– платформата ще бъде изцяло гражданска, създадена и поддържана от хора извън институциите.

За да бъде осъществена идеята, първата стъпка е да бъде привлечен интересът на институциите. Групата се обръща с предложение за среща към Обществения посредник на Стара Загора, също активен Фейсбук потребител. В последвалия разговор омбудсманът споделя същите наблюдения за ниската ефективност на социалната мрежа по отношение на смислена и структурирана комуникация между граждани и администрация. Идеята за платформата е приета с ентузиазъм и ясното разбиране, че тя ще бъде полезна както за гражданите, така и за по-ефективната работа на Обществения посредник, тъй като неговите функции са свързани именно с обработка и насочване на информацията от гражданите към съответните институции и оказване на съдействие при решаване на конкретни проблеми в нормативно определените срокове. „Моята еОбщина” печели първия си приятел и партньор.

Следващата, а и най-важна, стъпка е привличането на сътрудничеството на общинската администрация. Решението е да се обърнат директно към кмета на Стара Загора, като за организирането на срещата съдейства омбудсманът. Очаквано отделеното време за разговор е 15 мин. Неочаквано срещата продължава повече от час. Разговорът се насочва директно към ползите от бъдещата платформа. Освен вече изяснените, кметът вижда и нови, като най-съществените от тях са:

- възможността за постоянно наблюдение на ефективността на различните звена на администрацията и отговорните служители;
- перспективите за използване на постъпващата информация за изработването на обективни анализи на действителните проблеми на града и гражданите и адекватното планиране на приоритети, цели и действия.

Така партньорите и приятелите на идеята стават двама. Разширената група провежда още няколко срещи за изчистване на концепцията и в края на октомври 2013 г. www.eStaraZagora.info е факт. Платформата е създадена и се поддържа изцяло с доброволния труд на хората, родили идеята за нея. Само за първия месец публикуваните въпроси, предложения и сигнали са над 100. Сайтът привлича интереса и на медиите, а публикациите му понякога стават основата на новини и други журналистически материали. До края на годината към платформата се присъединяват ВиК - Стара Загора и Районният съд.

Още докато платформата е в тестов режим, създателите ѝ променят първоначалния си замисъл да работят като неформална гражданска група и създават сдружение „Моята еОбщина“. Причината за това е не-

обходимостта от по-структурирано дефиниране на визията, дългосрочните цели и приоритетите на работа, както и ясно определяне на сроковете и логистиката на дейността.

Интернет платформата работи просто и прозрачно. Всеки гражданин може да публикува въпрос, предложение или сигнал. Към публикациите могат да бъдат добавяни снимки и други прикачени файлове, както и потребителите да се присъединяват към вече съществуваща публикация. Реакцията на институциите по публикациите се следи в реално време, като се посочва фазата, в която се намира, и нагледно се отброяват дните до изтичането на нормативно определените срокове. Отговорите на институциите са публични и всеки потребител може да ги оцени.

Освен находчивата концепция, ключов фактор за успеха на „Моята еОбщина“ е начинът на поддържане на сайта, в който участват всички партньори. Администраторите на платформата са двама – човек от сдружението и Общественият посредник на Стара Загора. Последният следи за естеството на постъпилите материали, като поема случаите лично или ги насочва към съответните институции. Там случаите се приемат от специално обучен от сдружението служител, който ги пренасочва към подходящото звено на администрацията, следи за срока на реакция и публикува окончателните становища на сайта.

До края на март 2014 www.eStaraZagora.info отчита над 300 „приключили публикации“. В повечето случаи това означава решени проблеми. Ето само малка част от тях:

- Поддръжка на улично осветление: <http://estarazagora.info/public/867/problem-s-ulichnoto-osvetlenie>
- Премахване на опасна сграда (след 2 години бездействие): <http://estarazagora.info/public/9N7/opasna-sgrada-pod-ayazmoto>
- Нова пътна настилка: <http://estarazagora.info/public/fm7/golyamoto-prenebrezhenie-kym-malkite-ulichki>
- Достъп до туристически забележителности: <http://estarazagora.info/public/a67/internet-stranitsa-za-turisticheskite-zabelezhitelnosti-na-grada>
- Ремонт в съблекални в плувен басейн: <http://estarazagora.info/public/O77/pluvniya-komplex-i-detsata-n>

За допълнителна информация:

Сдружение „Моята еОбщина“

moiata@estarazagora.info

www.eStaraZagora.info

www.facebook.com/Moiata.eObshtina

